

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Донецький національний медичний університет
Освітня програма	529 Провізор
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	226 Фармація

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Донецький національний медичний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	529
Назва ОП	Провізор
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	226 Фармація
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Баранова Інна Іванівна, Іванішена Оксана Олександрівна, Загричук Григорій Ярославович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	09.06.2021 р. – 11.06.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://dnmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/vidomosti.pdf
Програма візиту експертної групи	https://dnmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/programa-roboty-ekspertnoyi-grupy.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Фармацевтичний факультет Донецького національного медичного університету був створений у 2001 році і за період до початку війни і вимушеного переміщення зумів підготувати понад 1000 випускників для фармацевтичної галузі Донеччини і не тільки. Початок війни на сході України обумовив переміщення кафедр університету та фармацевтичного факультету на підконтрольну територію України. Повна втрата приміщень, матеріально-технічної бази, клінічних баз, всієї документації і бібліотеки спонукало Університет розпочати свою діяльність з «нульової» позначки. За короткий період зусиллями керівництва, викладачів і співробітників, за підтримки студентства, міських територіальних громад, облдержадміністрації освітню діяльність ДНМУ у м. Лимані, м. Краматорську за акредитованими спеціальностями вищої і післядипломної освіти та вдалося сформувати достатню навчально-методичну, матеріально-технічну базу та кадровий потенціал для наявного контингенту студентів фармацевтичного факультету – всього навчається зараз 223 студенти. Окремі кафедри фармацевтичного факультету, або кафедри, які долучені до освітнього процесу на ОПП Провізор розташовані в орендованих приміщеннях Донбаської державної машинобудівної академії (ДДМА, м. Краматорськ), коледжу ДДМА (м. Краматорськ), Лиманського коледжу (м.Лиман), Слов'янського хіміко-механічного технікуму (м.Слов'янськ), приміщенні філій у м.Кропивницькому, м. Маріуполі. Під час зустрічей з керівництвом ЗВО, викладачами, студентами та представниками органів студентського самоврядування відчувається бажання розвивати дану ОПП, покращувати кадровий потенціал, матеріально-технічне забезпечення та удосконалювати навчально-методичне забезпечення. Проблемою розвитку є недостатність фінансування, невизначеність щодо тривалості перебування на орендованих площах. Адміністрація ЗВО має амбітні плани щодо реалізації розвитку університету з метою удосконалення освітнього процесу в університеті в цілому, і на даній ОПП Провізор зокрема. ЗВО активно співпрацює з вітчизняними стейкхолдерами. Навчання, викладання та наукова робота ґрунтується на засадах студентоцентрованості. Студенти задоволені організацією освітнього процесу за даною ОПП. Під час дистанційної акредитаційної експертизи експертною групою (ЕГ) визначено, що освітня діяльність за цією ОПП в цілому відповідає критеріям оцінювання якості ОПП, затверджених наказом МОН України №977 від 11.07.2019 р., хоча зустрічаються й недоліки. ЕГ надані рекомендації, реалізація яких допоможе усунути виявлені слабкі сторони та удосконалити якість надання освітніх послуг за даною ОПП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Позитивною практикою та її особливістю даної ОПП є: достатня кількість вибірових дисциплін, зміст яких враховує запити здобувачів освіти як денної, так і заочної форм навчання, реальність вибору дисциплін; різносторонність баз практик, їх можливість та готовність працювати в умовах як онлайн, так оффлайн; впровадження нових методик викладання в дистанційному режимі апробовані і відбувається обмін досвідом шляхом публікування у фахових журналах фармацевтичного профілю; залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОПП Провізор, забезпечення можливості різнопланових способів підвищення своєї професійної та викладацької майстерності; використання можливостей волонтерських організацій, що забезпечують психологічну підтримку; створення проекту «Будьмо здорові з ДНМУ!», що направлений на проведення комплексу тренінгів психопрофілактичної спрямованості серед студентської та учнівської молоді Донецької області (<http://kafedrapsichiatrii.dsmu.edu.ua/>), який допомагає здобувачам підтримувати психічне здоров'я та запобігає виникненню проблем; забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу та вільного доступу до інфраструктури ЗВО відповідно до медико-соціальних показників за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я, активна участь органів студентського самоврядування у наставництві студентів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкими сторонами даної ОПП необхідно визначити: відсутність у стратегічному плані розвитку університету конкретних етапів та часових параметрів розвитку ОПП Провізор; відсутність силабусів, недостатність практики визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті; відсутність практики написання магістерських робіт; недостатність практики міжнародної академічної мобільності студентів для даної ОПП. Тому ЕГ рекомендує адміністрації університету, гаранту програми, розглянути можливість розробити реалістичні в теперішніх умовах чіткі етапи реалізації ОПП Провізор; завершити впровадження силабусів для здобувачів вищої освіти; вжити заходів щодо популяризації серед науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти практики визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті; розширити можливість здобувачів бути залученим до міжнародних стажувань, наприклад у рамках програми Еразмус+; більш активно долучати здобувачів до досліджень згідно науковому напрямку викладачів; розглянути можливість виконання магістерських робіт; запровадити виконання контрольних робіт в електронному вигляді не тільки під час дистанційного навчання. ЕГ рекомендує посилити підготовку кадрів вищої кваліфікації, підвищити їх науковий рівень, зокрема, шляхом публікацій результатів наукових досліджень в рейтингових наукових журналах Scopus та Web of science, активніше залучати до аудиторних занять професіоналів-практиків та представників роботодавців; визначити конкретні вимоги до претендентів на заміщення посад проректора, декана/заступника декана; строк контракту визначити конкурсній комісії за результатами співбесіди та визначення професійної придатності претендента. ЕГ рекомендує розглянути можливість створення відділу психологічної підтримки, до моменту створення відділу на сайті університету в розділі Студенту створити відповідний розділ з перепосиланнями «Психологічна підтримка». Для практичного використання та оперативного ознайомлення ЕГ рекомендує ЗВО розглянути можливість створення в розділі Публічна інформація окремої вкладки «Політика запобігання та протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу (цькуванню) в університеті» з набором відповідних нормативно-правових актів. Також ЕГ рекомендує

продовжувати покращення матеріально-технічної бази ОПП Провізор, особливо у плані закупівель сучасного обладнання.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

У відповідності до Стратегічного розвитку університету (<https://dnmu.edu.ua/strategichnyj-rozvytok-universytetu/>) місія ДНМУ полягає у фундаментальній підготовці висококваліфікованих, компетентних і конкурентоспроможних випускників, які будуть затребувані суспільством та поєднувати високі академічні, професійні та соціально-особистісні компетенції фахівців; в організації роботи наукових шкіл, здатних створити інноваційне середовище, інноваційні продукти і технології та сприяння впровадженню їх в практику; в наданні якісної та сучасної професійної допомоги населенню Донбасу та України, що узгоджується з метою ОПП Провізор, що визначені як підготовка високопрофесійних, кваліфікованих фахівців для фармацевтичної галузі, здатних ідентифікувати, розв'язувати складні, нестандартні завдання, що виникають під час роботи; критично мислити; аналізувати отриману інформацію щодо властивостей лікарських засобів та визначати їх переваги та недоліки; ефективно реалізовувати отримані фахові компетентності та комунікативні навички у ситуаціях невизначеності соціально-економічного середовища при організації діяльності аптечних закладів та фармацевтичних підприємств; якісно виконувати професійні обов'язки у кризових умовах діяльності фармацевтичної галузі з метою досягнення цілей покращення громадського здоров'я та поєднується із фокусом ОП – підготовка високопрофесійних, конкурентоспроможних фахівців фармацевтичної галузі, які здатні якісно виконувати професійні обов'язки в мінливих умовах розвитку сучасної медицини та фармації. Враховуючи перебування в орендованих приміщеннях Донбаської державної машинобудівної академії (ДДМА) та коледжу ДДМА (м. Краматорськ), Лиманського коледжу (м.Лиман), Слов'янського хіміко-механічного технікуму (м.Слов'янськ), приміщення філій у м.Кропивницькому, м. Маріуполі і неясності перспективи перебування на даних територіях конкретні етапи та часові параметри стратегічного розвитку університету та ОПП Провізор не конкретизовані. Проте за твердженням в.о. ректора Єрмолаєвої Майї В'ячеславівни та представників ТОП-менеджменту університету (зустріч 1 та фінальна зустріч) колектив цілеспрямовано працює над побудовою системи якісної підготовки здобувачів вищої освіти, а також покращенням матеріально-технічного, кадрового та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. Перегляд ОПП, яка започаткована у 2016 році, проведений 31.08.2020 р. за участі роботодавців, проведеного анкетування серед здобувачів з даної ОПП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

При формуванні цілей та ПРН ОПП враховано сучасний стан та розвиток фармацевтичної галузі, результати обговорення із здобувачами, представниками галузі, роботодавцями (збільшено число ЗК з 12 до 14, переглянуто їх зміст та зміст ФК – 20 ФК, які згруповані відповідно до Глобальної рамки компетентностей фармацевтичних фахівців освітньої ініціативи Міжнародної фармацевтичної федерації та з урахуванням національних особливостей підготовки здобувачів вищої фармацевтичної освіти), переглянуто зміст ПРН, зокрема ПРН 19, ПРН 22. За словами заступника гендиректора ТОВ ЗТФ «Арніка» А.Шаповалова ОПП Провізор забезпечує багатопрофільну підготовку професіонала в галузі фармації, що вмє вирішувати нестандартні питання, які виникають у реальній практиці, а опанування цієї програми дає можливість випускникам отримати підготовку, яка є достатньою для конкурентної спроможності на українському ринку праці. Директор ТОВ «Ваша аптека» Писарчук В. відзначає, що описані в програмі компетентності відповідають вимогам сучасної практичної фармації, які вимагають від майбутніх фахівців прийняття виважених рішень, креативного підходу до подолання виникаючих труднощів та перешкод у щоденній праці. Також під час зустрічі зі студентами (Погромська Вікторія, Худенко Карина, Карпенко Єлизавета, Жаєд Халіл, Бичкова Тетяна) відзначали, що вони знайомі з ОПП, бачили її на сайті під час громадського обговорення, могли вносити і вносили пропозиції щодо окремих дисциплін в структурі ОПП. Також за їхніми пропозиціями було збільшено кількість практичних годин на оволодінням практичними навичками за фаховими дисциплінами – фармакологія, технологія ліків, фармакогнозія, ОЕФ, ММФ, розширено число дисциплін за вибором, оскільки залучення до професійної діяльності вимагає більш конкретизованих практичних навичок і знань – ОК Етика і деонтологія у фармації переведена у ВК 1.1, ОК Безпека життєдіяльності; основи біоетики та біобезпеки переведена у ВК 1.3, ОК Комп'ютерне моделювання у фармації переведено у ВК 1.5, ОК Екстремальна медицина переведено у ВК

1.7, ОК Фармацевтична біотехнологія переведена у ВК 1.11, змінено підхід до викладання ОК Фармацевтична система якості (введено ОК 41 Система якості у фармації), проведено перегляд щодо проходження виробничих практик з АТЛ, ПТЛ, ОЕФ, ММФ, фармацевтичної хімії, навчальної практики з клінічної фармації, фармакогнозії – переведено у перелік ОК із категорії виробничих та навчальних практик за вибором, розширено перелік вибіркових дисциплін з 31 у 2016 році до 52 у 2020 році (введено ВК 1.2 Культура наукового мовлення, ВК 1.8 Парамедицина, ВК 1.10 Термінознавство, ВК 2.1 Психологія спілкування, ВК 2.20 Методи наукового пошуку, ВК 2.22 Фармакопейні методи аналізу, ВК 2.32 Організація якісного управління у фармації, ВК 2.33 Удосконалення технології ліків). ЕГ надано результати Громадського обговорення (Відповідь четвер, 10 червня 2021 р., 12:22:20 Додаток до пункту 5: в розділі Запити та відповіді ID АС 4049, номер АС 1104/АС-21)

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Розвиток фармацевтичної галузі на підконтрольній території Донецької області, на лінії розмежування, на тимчасово окупованій території потребує в сучасних умовах підготовки висококваліфікованих, компетентних і конкурентоспроможних випускників, які будуть затребувані суспільством. Не менш важливою є роль університету та даної ОПП Провізор у питанні реінтеграції випускників з тимчасово окупованої території. Також експертна група пересвідчилася, що цілі ОПП Провізор та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Зокрема, враховуючи галузевий контекст та тенденції розвитку спеціальності та ринку праці передбачено, що уповноваженою особою з контролю якості лікарських засобів (яка повинна бути у кожній установі фармацевтичного сектору) повинен бути фахівець, що має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня за спеціальністю “Фармація, промислова фармація”, а у регіональному контексті враховуються потреби частково окупованих територій Донбасу та проведення АТО, на підконтрольній території України, де станом на 31.12.2020 р., за твердженням ЗВО, функціонує 933 аптечні заклади, 5 виробничих аптек, 3 фармацевтичні виробництва та 2 аптечні склади, до функціонування яких обов'язково повинні бути долучені фахівці фармації, що мають відповідати низці законодавчих вимог. Вивчення аналогічних програм вітчизняних та іноземних ЗВО – Національного фармацевтичного університету, Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, University of Birmingham, School of pharmacy (Великобританія), University of Toronto, Leslie Dan faculty of pharmacy (Канада), University of Glasgow (Великобританія) були відображені у виборі переліку ОК, що є аналогічними як в ОПП вітчизняних ЗВО, а також впровадження до переліку вибіркових дисциплін таких як Методи наукового пошуку, Функціональна біохімія, Парамедицина, Термінознавство тощо.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Оскільки стандарт вищої освіти за спеціальністю 226 Фармація, промислова фармація за другим (магістерським) рівнем вищої освіти не прийнятий, тому ПРН узгоджувалися із вимогами НРК для освітнього рівня магістр (<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p#Text>). Випускники ОПП Провізор після одержання диплома відповідного зразка здатні працювати на посаді провізора-інтерна (код КП-3228), лаборанта (фармація) (код КП3228). Магістри фармації можуть виконувати функції відповідно до посадових інструкцій у вищих навчальних закладах, науково-дослідних інститутах, закладах охорони здоров'я, галузевих установах різних відомств, токсикологічних та судово-хімічних лабораторіях, хіміко-фармацевтичних підприємствах; компаніях оптової та роздрібною торгівлі товарами медичного призначення; господарствах, які вирощують лікарські рослини; компаніях, що виконують маркетингові дослідження. Відповідно КВЕД ДК 009:2010 це: Клас 01.28; Клас 21.10; Клас 21.20; Клас 46.46; Клас 47.73; Клас 47.74; Клас 72.11.; Клас 72.19; Клас 73.20; Клас 86.90. Випускники програм післядипломної освіти (інтернатури) здатні виконувати професійну роботу і займати первинну посаду відповідно ДК 003:2010 (зі змінами): провізор (2224.2), провізор клінічний (2224.2), провізор-косметолог (2224.2), провізор-аналітик (2224.2), провізор-токсиколог (2224.2), провізор-гомеопат (2224.2). На думку ЕГ для можливості обіймання посад провізор клінічний та провізор-косметолог ОПП 2016 року була оптимальною, оскільки передбачала вибіркові дисципліни та практики за спеціалізаціями за напрямом Клінічна фармація, Технологія косметичних засобів, тоді як ОПП 2020 року для обіймання зазначених посад необхідно створити окремі ОПП. ПРН відповідають вимогам НРК щодо вимог до рівня магістра (7 рівень НРК): застосування знань з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності (ПРН 2); здійснення професійної діяльності, використовуючи інформаційні технології (ПРН 9); демонстрація вміння самостійного пошуку, аналізу, критичного осмислення та синтезу інформації з різних джерел та використання цих результатів для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності (ПРН 4); виконання професійної діяльності з використанням креативних методів та підходів (ПРН 7); аналіз інформації, отриманої в результаті наукових досліджень, узагальнення, систематизація й використання її у професійній діяльності (ПРН 12); розрахунок основних економічних показників діяльності аптечних закладів (ПРН 21); проведення професійної діяльності у соціальній взаємодії, оснований на гуманістичних і етичних засадах (ПРН 1); дотримання норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективна робота у команді (ПРН 10); використання іноземних мов у професійній діяльності (ПРН 8), прийняття рішень у

складних і непередбачуваних умовах, що потребують застосування нових підходів та прогнозування (ПРН 14-32.) тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Мета та цілі ОПП Провізор відповідають цілям розвитку університету. Особливістю ОПП Провізор 2016 року була наявність на 3-5 курсах вибіркового дисциплін та практик за спеціалізаціями за напрямом Фармація, Клінічна фармація, Технологія косметичних засобів, Промислова фармація. В ОПП 2020 року такої практики вже не передбачено. Позитивною практикою ОПП 2020 року є достатня кількість вибіркового дисциплін, зміст яких враховує запити здобувачів освіти як денної, так і заочної форм навчання. Цілі та ПРН ОПП Провізор враховують сучасні тенденції розвитку спеціальності та потреби і позиції стейкхолдерів, а також стан та вимоги фармацевтичної галузі і ринку праці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкими сторонами реалізації ОПП Провізор є відсутність у стратегічному плані розвитку університету конкретних етапів та часових параметрів розвитку ОПП. Тому ЕГ рекомендує адміністрації університету, гаранту програми, розглянути можливість розробити реалістичні в теперішніх умовах чіткі етапи реалізації ОПП Провізор.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі ОПП узгоджуються з місією та візією ЗВО, стратегією розвитку університету. Цілі ОПП та ПРН визначаються з урахуванням потреб та позицій різних стейкхолдерів, забезпечують підготовку вітчизняних та іноземних студентів, проводиться опитування здобувачів та працевлаштування. Цілі ОПП та ПРН відповідають 7-му рівню НРК та є можливими для досягнення.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП становить 300 кредитів ЄКТС, 225 кредитів спрямовані на формування обов'язкових компетентностей, а обсяг вибіркового компонента складає 75 кредитів ЄКТС та відповідає нормативним вимогам у 25%.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Обов'язкові освітні компоненти відображені в графіку вивчення компонентів ОПП здобувачами та мають логічну послідовність за профілем ОПП та є передумовою для опанування обов'язкових та вибіркового дисциплін. Чітка та зрозуміла послідовність викладення навчальних дисциплін дозволяють здобувачам досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Вказані таблиці компетентностей та їх відповідність вимогам Національної рамки кваліфікацій в межах навчальної дисципліни, що спрощує для здобувачів розуміння необхідності та застосування отриманих компетентностей, розуміння необхідності кожної навчальної дисципліни.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОПП відповідає предметній області галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» та спрямований на набуття з загальних та фахових компетентностей шляхом вивчення професійно-орієнтованих навчальних дисциплін, таких як: «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Мікробіологія з основами імунології», «Фармакогнозія», «Фармакологія», «Соціальна фармація», «Фармацевтична хімія», «Організація та економіка фармації», «Технологія ліків» тощо. Теоретичний зміст предметної області відображений в ОК розроблені згідно рекомендаціям роботодавців та випускників даного ЗНО та спрямований у сфері розробки промислових лікарських засобів (ЛЗ), роздільної та оптової реалізації (ЛС). Підтверджено у співбесіді зі студентами та викладачами. Матеріально-технічна база фармацевтичного факультету є достатньою для здобуття ПРН та проведення наукових досліджень у гуртках СНТ, які є на кожній кафедрі (кількість студентів 5-10), наприклад, на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології (<http://microbiology.dsmu.edu.ua/>)

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії в даному ЗНО відбувається за рахунок обрання здобувачами вибіркового навчального дисциплін відповідно до загального Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового навчального дисциплін (https://dnmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/dnmu_polozhennya_pro_vybir_dyscyplin_2020.pdf) та Положення про виробничу практику зі спеціальності 226 «Фармація» у ДМНУ (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-vyrobnychu-praktyku-zi-speczialnosti-226-farmacziya-galuzi-znan-22-ohorona-zdorovya-u-doneczkomu-medychnomu-naczialnomu-universyteti/>). Відповідно до даного документу гарант ОПП, декан факультету, враховуючи результати анонімного анкетування студентів, рекомендації роботодавців та випускників даного ЗВО (підтверджено у співбесідах), формують перелік вибіркового дисциплін та складають графіки презентації кафедрами вибіркового навчального дисциплін кожного курсу. Вибіркові навчальні дисципліни обираються університетом, що підтверджено «Положенням про організацію освітнього процесу» <https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu-u-dnmu/>. Декан спільно з кафедрами до 1.05 ознайомлюють здобувачів з переліком вибіркового дисциплін. Каталог вибіркового навчального дисциплін існує для денної (<https://dnmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/katalog-vybirkovyh-dyscyplin-farmaczevtychnyj-fakultet.pdf>) та заочної (<https://dnmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/vybirkovyi-dyscypliny-zaochne.pdf>) форми навчання. При необхідності організації дистанційного навчання, компоненти програми викладаються із застосуванням освітньої платформи Google Classroom (Відповідь вівторок, 8 червня 2021 р., 23:34:47четвер, 10 червня 2021 р., 12:22:20 Додаток до пункту 5: в розділі Запити та відповіді ID АС 4049, номер АС 1104/АС-21), яка була представлена викладачами під час співбесіди. Безпосередньо в даному ЗВО працює такий перелік заходів: з вибіркового освітніх компонентів була розроблена робоча програма та навчально-методичний комплекс з дисципліни «Організація якісного управління у фармації», оскільки результати анкетування стейкохдерів (роботодавців) демонстрували потребу у знаннях майбутніх співробітників з якісного ведення процедур документального підтвердження процесів, що відбуваються в організації. Також був розроблений комплекс для викладання вибіркового освітнього компоненту «Фармакопейні методи аналізу», враховуючі здобутки останньої редакції Державної Фармакопеї України. Оскільки відбулася відміна примірних навчальних планів, дисципліни «Фармацевтична біотехнологія», «Лабораторна діагностика», «Екстремальна медицина», «Безпека життєдіяльності; основи біоетики та біобезпеки» «Комп'ютерне моделювання у фармації» змінили в освітній програмі статус на вибіркової, оскільки згідно моніторингу зацікавленості у набутих компетентностях здобувачів визначені освітні компоненти в найменшій мірі забезпечують їх формування.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОПП та навчальним планом передбачено проходження виробничих практики згідно наступного Положення (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-vyrobnychu-praktyku-zi-speczialnosti-226-farmacziya-galuzi-znan-22-ohorona-zdorovya-u-doneczkomu-medychnomu-naczialnomu-universyteti/>). Практична підготовка за ОПП включає в себе обов'язкові навчальні практики з фармацевтичної ботаніки, фармакогнозії тощо та виробничі практики з АТЛ, ПТЛ, фармацевтичної хімії, ОЕФ, ММФ, також передбачено наступний вибіркового освітній компонент: виробнича практика за спеціалізацією, що дозволяє сформувати низку загальних компетентностей, зокрема поглибити соціальні навички здобувачів. Практики проходять на базах Національних природних парків «Святі гори» та «Синевир», ПАТ «Хімфармзавод «Червона зірка», ПАТ «Фітофарм». У здобувачів є можливість проходження практик на базах аптечних установ (ТОВ ЗТФ «Арніка, ТОВ «Ваша аптека», Аптека №80). Приклади угод та щоденників практик представлені. Під час дистанційного навчання здобувачі проходять практики за змішаною формою. На базі фармацевтичних підприємств практики проводилися в онлайн режимі (демонстрація виготовлення ЛЗ, обладнання, виробничих цехів з залученням провідних фахівців). В оффлайн режимі – практика в умовах виробничих аптек та мережах аптек. Про це було вказано на зустрічах з гарантом ОП, відповідальною за практику, з роботодавцями, зі здобувачами. Також формуються більшість фахових компетентностей, які наведені у ОПП (ФК2, ФК 3, ФК 4, ФК 7-20).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Соціальні навички здобувачів формуються завдяки можливості виявляти ініціативу та підприємливість, креативність, абстрактно мислити, за що відповідає комплекс загальних компетентностей, а саме здатність та уміння вирішення типових видів професійної діяльності фахівця на відповідній посаді, включаючи консультування, надання інформації щодо лікарських засобів, здатність розуміти предметну область та розуміння фахової діяльності, здатність адаптуватися до нових умов, нестандартних ситуацій, здатність діяти соціально відповідально та громадянсько-свідомо, здатність критично оцінювати виконану роботу та забезпечувати її якість, здатність до адаптації та дії у новій ситуації, наприклад, активно студенти задіяні у громадській діяльності (<https://dnmu.edu.ua/volonterskyj-sektor-doneczkogo-nacjonalnogo-medycznogo-universytetu/>); здатність спілкуватися державною мовою, здатність спілкуватися англійською мовою за професійним спрямуванням (як усно, так і письмово) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність, здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді та з експертами з інших галузей. Студенти набувають соціальні навички (softskills) завдяки різним позааудиторним заходам, наприклад (<https://dnmu.edu.ua/informaczijnyj-sektor-doneczkogo-nacjonalnogo-medycznogo-universytetu/>, <https://dnmu.edu.ua/kultmasovyj-sektor-doneczkogo-nacjonalnogo-medycznogo-universytetu/>).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Згідно із довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників, випуск 78 «Охорона здоров'я» фахівець, який обіймає посаду провізора повинен знати: чинне законодавство про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та установ охорони здоров'я; організацію фармацевтичної служби; основи права в медицині; права, обов'язки та відповідальність провізора; в умовах реімбурсації вартості лікарських засобів, в умовах медичного страхування аналізувати та робити висновки відносно потреби у лікарських засобах; організацію забезпечення населення, лікувально-профілактичних закладів, роздрібно-аптечної мережі, оптових покупців лікарськими засобами та товарами медичного призначення; показники роботи аптечних установ; технологію промислового та екстемпорального виготовлення ліків, правила зберігання ліків та товарів медичного призначення; систему контролю якості лікарських засобів на стадіях розробки, виготовлення, розподілу, транспортування, зберігання та споживання; обрахування раціональний зборів рослинної сировини, умови їх заготівлі та аналізу; фармакотерапевтичні властивості лікарських засобів; визначення попиту та розрахунок потреби в лікарських препаратах і товарах медичного призначення; ціноутворення, податкове регулювання доходів; організацію підприємницької діяльності; правила оформлення документації; передові інформаційні та Інтернет технології; сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення. Перелік усіх компетентностей та ПРН даної ОПП дозволяє забезпечити відповідність випускника вимогам до зайняття посади провізора.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОПП становить 300 кредитів ЄКТС та відповідає вимогам Закону України про вищу освіту до підготовки здобувачів освітнього рівня «магістр фармації». Організація навчального процесу у ДНМУ здійснюється відповідно до наказу № 397 від 02.09.2019 р. «Про затвердження Положення про організацію освітнього процесу у ВДНЗ України «Донецький національний медичний університет» (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu-u-dnmu/>). Зміни, що у співвідношенні аудиторних годин, відображалися у робочих навчальних планах та були обумовлені запитами стейкхолдерів (проводився моніторинг анкетування – за компетенціями, які роботодавці та здобувачі вважали необхідними та недостатньо сформованими, які формує низка дисциплін, а саме іноземна мова (за професійним спрямуванням), менеджмент та маркетинг у фармації, клінічна фармація та фармацевтична опіка, збільшувалося практичне аудиторне навантаження). Зазвичай, переглядалися саме години практичних занять, оскільки реалізацію лекційних годин забезпечує найбільш кваліфікований науково-педагогічний персонал, який має максимально допустиме аудиторне навантаження. Підтверджено у співбесідах з різними групами стейкхолдерів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за даною освітньою програмою не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильною стороною ОПП є здатність адаптуватися до нових умов, нестандартних ситуацій; різностороння база практик, їх можливість та готовність працювати в умовах як онлайн, так оффлайн, яка сприяє підвищенню практичних навичок у здобувачів. Доступність для здобувачів усіх навчально-методичних матеріалів завдяки платформі Google Classroom (навчальні програми, лекції, презентації, тести), логічність та чіткість структурно-логічної схеми, що дозволяє здобувачам розуміти свій навчальний шлях, адаптуватися до нових умов, нестандартних ситуацій. Опрацьовані методики ведення дисциплін у умовах дистанційного навчання, що знайшло підтвердження у публікаціях у фахових журналах фармацевтичного профілю.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Рекомендовано до наступного навчального року завершити впровадження силабусів, у яких повністю розмістити відповідну для здобувача інформацію: інформація про викладачів (ПІБ, контактні дані, електронна пошта), політика курсу, мета та завдання, система оцінювання, компетентності, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна та ін.; розмістити наявність відповідних угод та перелік баз практики на сайті ДНМУ. Роботодавці та випускники рекомендували під час співбесіди збільшити години на вивчення англійської мови, тому рекомендовано перенести з вибіркової дисципліни до обов'язкової іноземну мову за проф. спрямуванням. Також ЕГ рекомендує продовжувати розширення матеріальної бази.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура, зміст, діяльність ОПП повністю відповідає нормативним вимогам. Враховані рекомендації та пропозиції усіх груп стейкхолдерів при перегляді ОПП. Навчальний план є логічним, ОК є передумовами для опанування навчальних дисциплін на наступних курсах. Зміст ОПП відповідає фаховому напрямку та оновлюється у відповідності до змін у законодавстві. Здобувачі мають реальний вибір ВК. Практична підготовка проводиться на задовільному організаційному рівні. Обсяг ОПП та окремих компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів. ОПП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок, необхідних для роботи в аптечних закладах та на фармацевтичних підприємствах в мінливих умовах, що дозволяє встановити відповідність даного критерію рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

ОПП створено відповідно до вимог підготовки фахівців за спеціальністю 226 «Фармація». Під час реалізації програми акредитації було встановлено, що Правила прийому на навчання за ОПП є чіткими і зрозумілими. Вони оприлюднені на сайті ЗВО, офіційному веб-сайті приймальної комісії: <https://dnmu.edu.ua/pravyla-pryjomu-dodoneczkogo-nacjonalnogo-medycznogo-universitytetu-u-2021-rocz/>. Правила прийому є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступ на ОПП здійснюється відповідно Правил прийому до ДНМУ (<https://dnmu.edu.ua/pravyla-pryjomu-dodoneczkogo-nacjonalnogo-medycznogo-universitytetu-u-2021-rocz/>), які розробляються приймальною комісією відповідно до Наказу МОН України, який визначає умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти та оновлюється кожного року. Особливості ОПП враховані тим, що вступникові на очну форму потрібно надати сертифікат ЗНО з тих предметів, знання яких виконують роль базових та закладають підґрунтя для вивчення

освітніх компонентів (вища математика і статистика, біологічна фізика з фізичними методами аналізу, біологія з основами генетики, українська мова (за професійним спрямуванням), загальна та неорганічна хімія, органічна хімія та ін.) При розрахунку конкурсного балу, найбільший коефіцієнт - 0,6, відводиться для результату оцінки ЗНО (іспиту - для абітурієнтів, що вступають через Освітні Центри «Донбас—Україна», «Крим-Україна») з профільного предмету. Вступ на заочну форму здійснюється на основі освітньо-професійного ступеня молодшого спеціаліста, фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра, причому окрім обов'язкових сертифікатів ЗНО з української мови, другого предмету на вибір вступника, потрібно скласти фахове вступне випробування з неорганічної хімії та фармацевтичної хімії у формі співбесіди.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є чіткими і зрозумілими та регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу, що складені з урахуванням довідника користувача європейської кредитно-трансферної системи (<https://dnmu.edu.ua/dovidnyk-korystuvacha-yevropejskoyi-kredytno-transfernoyi-systemy-yekts/>) та є доступним для всіх учасників освітнього процесу. Наявне Положення про академічну мобільність, визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти у ДНМУ (https://dnmu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/10/dnmu_polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist_2020.pdf), Положенні про організацію освітнього процесу у ДНМУ (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu-udnmu/>), яке встановлює порядок визначення академічної різниці при переведенні та поновленні на навчання. Практичне застосування даного положення може слугувати приклад здобувача вищої освіти заочної форми навчання Ковальової Юлії Сергіївни, якій на підставі заяви здобувача вищої освіти, академічної довідки, диплому молодшого спеціаліста та у зв'язку з наявністю вакантних місць 22.08.2019 провели трансфер кредитів освітніх компонентів для навчання на ОПП «Провізор».

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів неформальної освіти можливі в межах нарахування додаткових балів за індивідуальну та самостійну роботу, після відповідного розгляду наданих результатів навчання кафедри, описано в Положенні про організацію освітнього процесу у ДНМУ (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu-u-dnmu/>). Також, відповідно до Положення про формування рейтингу успішності студентів (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-proformuvannya-rejtyngu-uspishnosti-studentiv-doneczkogo-nacjonalnogo-medychnogo-universytetu-dlya-pryznachennyaakademichnyh-stypendij/>), за наявності сертифікатів, що підтверджують участь у заходах неформальної освіти, можливо нарахування додаткових балів до рейтингу здобувачів. Прикладом вказаних правил може бути нарахування додаткових балів з дисципліни «Клінічна фармація та фармацевтична опіка» здобувачам вищої освіти 4 курсу заочної форми навчання Йолкіній А.Ю, на підставі сертифікату проходження онлайн-семінару «Професійний розвиток провізора/фармацевта під час пандемії» 21.04.2020 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, щорічно оновлюються та оприлюднюються на сайті університету. Прийом студентів на навчання здійснюється із врахуванням особливостей самої освітньої програми. У ЗВО наявні випадки визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендується вжити заходів щодо популяризації серед науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти практики визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила вступу для абітурієнтів знаходяться у вільному доступі, вони є конкретними та враховують специфіку даної спеціальності, однак відсутня поширена практика для здобувачів вищої освіти на визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті. ЕГ дійшла висновку, що доступ до ОПП, визнання результатів навчання знаходиться на достатньому рівні, документи і положення є у вільному доступі на веб-сайті. ОПП має потенціал для удосконалення та відповідає вимогам критерію 3 за рівнем В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Дана ОПП передбачає наступні форми навчання: лекції, практичні заняття в малих групах, індивідуальні завдання, самостійна робота, консультації з викладачами, навчальні та виробничі практики. У ОПП використовуються наступні методи навчання: реферати, презентації, ситуаційні задачі, тестування тощо. ОПП навчання здійснюється за двома формами: ДФН (5 р. навчання) та ЗФН (4 р. 6 м. навчання). Заняття викладаються у малих академічних групах при поєднанні теоретичної та практичної підготовки. Студенти ЗФН додатково виконують контрольні роботи. Контрольні роботи здобувачі заочної форми навчання під час навчання могли здавати як безпосередньо до деканату, так і надсилати поштою. Під час дистанційного навчання контрольні роботи могли здаватися як у електронному вигляді (завантажувалися у Google Classroom фотографії написаних робіт), так і надсилатися поштою. Представлена у Google Classroom навчально-методична література (лекції, відеоролики, методичні рекомендації тощо) з дисциплін ОПП засвідчують те, що методи та форми навчання сприяють досягненню ПРН. Під час спілкування із здобувачами, випускниками ДНМУ та роботодавцями одержані підтвердження тому, що викладачі, використовують різні методи навчання, як класичні, так і інноваційні, у тому числі при онлайн навчанні. Ці фактори сприяють досягненню заявлених цілей та ПРН. Відмічено, що здобувачі повністю задоволені формами і методами навчання та проходженням практик (деякі є унікальними - проходять у національних природних парках), які відповідають принципам академічної свободи та студентоцентрованому підходу. Враховується думка здобувачів, випускників даного ЗНО (анкетування, співбесіди під час проведення конференцій), які знаходять реалізацію у змінах ОПП. Здобувачі мають змогу надавати свої пропозиції щодо поліпшення, змін у ОПП (анкетування (один вид анкетування представлений на сайті фармацевтичного факультету, обговорення на засіданнях кафедр).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час з різними групами стейкхолдерів відмічено, що усім учасникам освітнього процесу своєчасно та в доступній формі надається у повному обсязі інформація про ОП. Здобувачі ОПП знайомляться із ціллю, порядком, результатами та критеріями навчання дисциплін на перших лекційних та практичних заняттях, також мають доступ до ОП, яка є у відкритому доступі на сайті ЗВО. Основний об'єм кожної дисципліни (лекції, додаткові презентації, методичні рекомендації тощо) представлені на платформі Google Classroom. Викладачами було презентовано наявність та структура Google Classroom, яка є зручною, зрозумілою та доступною для здобувача (вхід через індивідуальний пароль для кожного здобувача). Здобувачі також підтвердили, що вони задоволені, як отримують інформацію.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Наведені в ОПП Провізор освітні компоненти забезпечують поєднання навчання і наукових досліджень. Інформація щодо СНТ ім. проф. М. Д. Довгялло представлена на сайті ДНМУ. На кожній кафедрі є студентський науковий гурток (СНГ), де здобувачі, у групах не більше 5 осіб, займаються науково-дослідною роботою на кафедрах і підрозділах у вільний від навчання або спеціально наданий час. У кожного СНГ визначена мета, завдання, які зазначені на основі Положення про СНГ від 04.01.20 р. На кожний навчальний рік формується план роботи, систематично проходять засідання СНГ, на яких заслуховуються отримані результати. Найкращі роботи презентуються на щорічному всеукраїнському науково-медичному конгресі студентів та молодих вчених. Кожного року друкується збірник тез. Встановлено контакти з Радами СНТ інших ЗВО, наприклад, НФАУ. Однак, під час спілкування зі здобувачами відмічено, що високої активності немає щодо залучення до СНТ, також студенти не мають бажання у майбутньому замість ЄДКІ виконувати магістерську роботу, послаючись, що це велике навантаження. Рекомендовано викладачам активніше сприяти залученню здобувачів до наукової діяльності.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

На сайті ДНМУ представлено «Положення про освітні програми у двох редакціях: Фармація, 2016 р. та Фармація, Промислова Фармація, 2020 р.). Дані документи містять усі необхідні розділи щодо порядку розроблення, документального забезпечення, порядку реалізації, моніторингу та періодичного перегляду ОПП. Регулярне оновлення змісту дисциплін ОПП проводиться щорічно, що підтверджуються протоколами засідань кафедр, вченої ради. З вибіркового освітніх компонентів була розроблена робоча програма та навчально-методичний комплекс з дисципліни «Організація якісного управління у фармації», оскільки результати анкетування стейкхолдерів (роботодавців) демонстрували потребу у знаннях майбутніх співробітників з якісного ведення процедур документального підтвердження процесів, що відбуваються в організації. Приклад анкети є на сайті (https://docs.google.com/forms/d/1fE6yupkpNBViEhYlblwKgCz-yzEz-r8TCGGVJtX7byg/viewform?gxids=7628&edit_requested=true) та зразки було представлено ЕГ (Відповідь середа, 9 червня 2021 р., 17:37:14

Додаток до пункту 4: в розділі Запити та відповіді ID АС 4049, номер АС 1104/АС-21).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

НПП та здобувачі приймають участь у конкурсах для проведення міжнародних наукових досліджень, наприклад <https://dnmu.edu.ua/vidkryto-pryjom-zayavok-dlya-uchasti-u-chergovomu-shhorichnomu-konkursi-na-zdobuttya-stypendij-imeni-fulbrajta-fulbright-visiting-scholar-program-2021-2022/>. ДНМУ у консолідованому рейтингу ЗВО України за 2020 р. займає 7 місце за індексом Хірша <https://ru.osvita.ua/vnz/rating/51741/>, що підтверджує високий науковий рівень викладачів. Бібліотека ДНМУ надає низку посилань на вільний доступ до навчальні посібників по роботі зі Scopus <http://library.dnmu.edu.ua/scopus/>. Проводяться для студентів та викладачів вебінари <http://library.dnmu.edu.ua/29-bereznia-start-vebinariv-z-naukometrii/>, щодо підготовки наукових робіт для публікації в міжнародних виданнях. В.о. ректора ДНМУ (співбесіда) підтримує таких викладачів різними видами заохочень. Студенти також залучені до міжнародної діяльності ЗВО, наприклад, студентка Кащій Уляна проходила Міжнародне стажування у 2018 р протягом трьох місяців за програмою Mitacs Globalink Research Internship із науковим проектом «Recovery of leg movements after spinal cord injury». Приклади міжнародних договорів були представлені групі ЕГ (Відповідь середа, 9 червня 2021 р., 20:20:25 Додаток до пункту 16: в розділі Запити та відповіді ID АС 4049, номер АС 1104/АС-21)

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами даної ОПП ЕГ відзначає різноманітність баз практик, включаючи національні парки, мережі аптек, провідні фармацевтичні підприємства, наявність тренінг-класу, який імітує роботу аптеки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ рекомендує розширити можливість здобувачів бути залученим до міжнародних стажувань, наприклад у рамках програми Еразмус+. Долучати більш активно здобувачів до досліджень згідно науковому напрямку викладачів. Розглянути можливість виконання магістерських робіт. Продовжити роботу з інформаційно-методичного наповнення вибіркового дисциплін з активним залученням випускників та роботодавців, які під час співбесіди показали готовність до активної взаємодії. Запровадити виконання контрольних робіт в електронному вигляді не тільки під час дистанційного навчання. Не зважаючи на наявність платформи Google Classroom, ЕГ рекомендує до наступного навчального року розмістити для студентів інформацію у формі силабуса.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Рівень навчання і викладання за ОПП Провізор знаходиться на належному рівні, дозволяє досягнути заявлених цілей та ПРН, відповідає за критерієм 4 рівню В, а зазначені слабкі сторони можуть бути усунені в короткі терміни.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти викладено в «Положенні про організацію освітнього процесу у Донецькому національному медичному університеті» (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-dnmu/>) та Додатку до Положення про організацію освітнього процесу у ДНМУ (<https://dnmu.edu.ua/nakaz-%e2%84%96320-pro-vvedennya-v-diyu-dodatku-do-polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-dnmu/>), введеного наказом №320 від 28.05.2020 року. Перевірка досягнень студентами програмних результатів навчання проводиться відповідно до «Положення про проведення підсумкового модульного контролю студентів», «Положення про систему університетської атестації здобувачів вищої освіти у ДНМУ», «Положенням про організацію та проведення контрольних заходів, відпрацювання пропущених занять та підвищення рейтингу», «Положення про організацію та порядок проведення державної атестації студентів», наказом ректора №321 «Про введення в дію “Порядку проведення комплексного практично-орієнтованого іспиту із застосуванням дистанційних технологій”». Дані документи є у вільному доступі <https://dnmu.edu.ua/polozhennya-z-organizacziyi-osvitnogo-proczesu/>. При викладанні дисциплін використовуються комунікативно-спрямований, студентоцентризований, компетентнісний підходи. Рівень оволодіння програмними результатами навчання та засвоєння знань визначається на даній ОПП завдяки поточному, підсумковому контролю знань (усне, письмове опитування, тестовий контроль, контроль за допомогою технічних засобів, індивідуальні завдання) та державній атестації здобувачів вищої освіти, яка проводиться у формі ЄДКІ – єдиного державного кваліфікаційного іспиту: ліцензійні інтегровані іспити «Крок-1» і «Крок-2», іспит з англійської мови професійного спрямування, а також державний практично-орієнтований комплексний іспит. Поточний контроль знань здобувачів оцінюється викладачами під час проведення практичних та семінарських занять. Результати семестрового контролю дисциплін, вивчених продовж семестру, перераховуються і заносяться у балах за 200-бальною шкалою, та є підставою для визначення стипендіального рейтингу, який представлено на сайті ДНМУ. Поточний контроль знань оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за 4-х бальною шкалою (відмінно-добре-задовільно-незадовільно), результати складання заліків за 2-х бальною шкалою (зараховано-незараховано). Оцінювання навчальної діяльності здобувачів відбувається за шкалою ЕСТС. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі модульного контролю, екзамену, диференційованого заліку або заліку. Результати підсумкових форм контроль та атестації випускників обговорюються на засіданнях кафедр, методичних рад факультету, центральної методичної ради та вченої ради університету. ЕГ мала можливість ознайомитися з відповідними протоколами. Студенти під час зустрічей зазначали, що вони задоволені формами контрольних заходів та критеріями оцінювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за ОПП Провізор спеціальності 226 «Фармація» на даний час відсутній, тому в ДНМУ розроблено «Положення про організацію та порядок проведення державної атестації студентів Донецького національного медичного університету» (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-ta-poryadok-provedennya-derzhavnoyi-atestacziyi-studentiv/>) Державна атестація проводиться у формі ЄДКІ, який складається з ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 1», «Крок 2», іспиту з англійської мови професійного спрямування та державного практично-орієнтованого комплексного іспиту. Нажаль, не має можливості у студентів вибирати можливість скласти іспит або виконувати магістерську роботу. Однак, хоча в нормативних документах прописано можливість виконання дипломної роботи, в навчальних планах та ОПП Провізор виконання кваліфікаційної роботи не передбачено та здобувачі не ознайомлені з такою можливістю. Під час спілкування із ними, вони зазначали, що більше схильні скласти комплексний іспит, аніж писати магістерську роботу.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є доступними для усіх учасників освітнього процесу та викладені Положенні про проведення підсумкового модульного контролю знань студентів ДНМУ. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів забезпечується у ДНМУ доведенням також інформації до студентів викладачами на першому занятті з дисципліни, де вони можуть ознайомитися із можливостями формування особистого рейтингу.

Підтвердженням цього є результати відповідей студентів під час зустрічі 2, а також під час анкетування. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання досягнень визначаються формою контролю ОК, які також наведені у робочих програмах з дисциплін, що розміщуються на кафедрі. Для забезпечення об'єктивності екзаменаторів іспит проводиться за участю викладача та асистента викладача, при дистанційній формі – із використанням системи запису, ідентифікації студента. Під час розмови із в.о. декана фармацевтичного факультету, к.фарм.н. Гуторовим О.І. було зазначено, що двоє студентів, які навчалися на базі філії в м.Маріуполь були незгодні із оцінкою. Тоді була створена комісія (очолював А.Гарич) і після вивчення відповідних записів відбулося підвищення оцінки. Для об'єктивності оцінювання іспит приймають викладачі з інших філій, які не проводили практичних занять у даних студентів. Під час спілкування зі здобувачами студентами було вказано, що у випадку незгоди з поточною чи підсумковою оцінкою вони можуть звернутися до іншого викладача, завідувача кафедри або в деканат. Також об'єктивність екзаменаторів забезпечується шляхом загально кафедрального затвердження екзаменаційних білетів (ЕГ було представлено під час стріму такий білет), наявності колегії екзаменаторів, складання тестової частини екзаменів у відділі якості освіти з використанням незалежних комп'ютерних технологій. Зазначений комплекс процедур забезпечує запобігання конфлікту інтересів. Повторне проходження контрольних заходів регулюється Положенням про організацію та проведення контрольних заходів, відпрацювання пропущених занять та підвищення рейтингу». У 2018/19 н.р. ліквідували академічну заборгованість у додатковий термін з «Фармакогнозії» студенти з курсу Алексєєва В.М. та Каці Н.С. У 2019/20 н.р. перескладання на підставі отримання незадовільної оцінки з ПК дисципліни «Технологія ліків» мала студентка 4 курсу Швець В.С. Перескладання у разі отримання незадовільної оцінки з підсумкового контролю допускається не більше двох разів: перший раз - викладачеві кафедри, другий раз - комісії, яка створюється деканом факультету. Оцінка, виставлена комісією, є остаточною. Перескладання семестрового контролю, на якому здобувач отримав позитивну оцінку, може бути дозволено, як виняток, ректором Університету (першим проректором з науково-педагогічної роботи) на підставі подання декана факультету з урахуванням думки органів студентського самоврядування, як правило, на останньому курсі, у тому разі, якщо здобувач може претендувати на диплом з відзнакою.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Процедура дотримання академічної доброчесності у ДНМУ описана у наступних положеннях: Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ДНМУ (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-systemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-vyshhoi-osvity-u-doneczkomu-nacjonalnomu-medychnomu-universyteti/>), Положення про організацію та проведення контрольних заходів, відпрацювання пропущених занять та підвищення рейтингу (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-ta-provedennya-kontrolnyh-zahodiv-vidpraczuвання-navchalnyh-zanyatta-pidvyshhennya-rejtengu-studentiv-dnmu/>), Положення про академічну доброчесність та порядок перевірки у Донецькому національному медичному університеті текстових документів – кандидатських і докторських дисертаційних робіт, дисертацій щодо присудження ступеню доктора філософії, звітів за науководослідними роботами, наукових публікацій, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність плагіату (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-poryadok-perevirky-u-doneczkomu-nacjonalnomumedychnomu-universyteti-tekstovyh-dokumentiv-magisterskyh-kandydatskyh-i-doktorskyh-dysertacijnyh-robit-zvitiv-zanaukovo-zhoslidnyum/>). Технологічними рішеннями протидії антиплагіату у електронних письмових роботах є онлайн ресурси, а саме <https://contentwatch.ru/text/>, <https://text.ru/antiplagiat>, <https://etxt.biz/antiplagiat/>, завершується перепідписання угоди про використання <https://unicheck.com> (після набуття прав на загально університетський доступ). Викладачі наголошують на необхідності написання письмових робіт та тестового контролю здобувачами вищої освіти без застосування сторонніх джерел, оскільки у випадку виявлення подібних фактів робота може бути незарахованою і потребувати повторного проходження оцінювання. При перевірці електронних письмових робіт на антиплагіат викладач може надати пропозицію щодо доопрацювання та переробки зданої здобувачем роботи. Наприклад, під час виявлення списування поточного тестового контролю при вивченні освітнього компоненту «Технологія ліків» (2019/20 н.р.) здобувачем Калужним В.Ю. він був змушений повторно проходити оцінювання. В університеті створена комісія у сфері інтелектуальної власності та академічного плагіату, визначена особа, що відповідає за академічну доброчесність. При розмові із Чернишовою О.Є. встановлено, що випадків виявлення плагіату у роботах не було. Дозвіл на друк надається у випадку не менше 80% оригінальності, після визначення % співпадінь додатково працює комісія.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

До сильних сторін ЕГ відносить: наявність баз практик, включаючи унікальні національні парки України (2 договори), фармацевтичні підприємства, аптеки (6 договорів), швидке реагування на виклики фармацевтичної галузі (постійний зв'язок з роботодавцями та випускниками ДНМУ); проведення анкетування студентів (не менш ніж два рази на рік) щодо рівня задоволеності методами та умовами навчання, рівнем викладання. Здобувачі приймають активну участь щодо критеріїв оцінювання за ОПП Провізор. Активне та відкрите до спілкування студентське самоврядування, яке є незалежною структурою. Інформація щодо контрольних заходів, системи та критеріїв оцінювання за ОПП Провізор, яка представлена в робочих програмах, доводиться до відома студентів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутність силабусів, які на даний час почали розробляти кафедри фармацевтичного факультету. Невиконання магістерських робіт на ОПП Провізор зужує можливості студентів до системної наукової роботи, знижує можливість якісного відбору кадрів для подальшого навчання на PhD програмах та не дає можливість визнавати отримані дипломи закордоном. Тому ЕГ рекомендує впровадити силабуси, розглянути можливість написання здобувачами ОПП магістерських робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Заходи адміністрації на прояви академічної недоброчесності, оприлюднення критеріїв оцінювання, рівень проведення контрольних заходів в цілому відповідають вимогам критерію 5 рівню В. Перелічені недоліки не впливають на загальну оцінку.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Проводячи аналіз табл. 2 «Зведена інформація про викладачів» відомостей про самооцінювання ОПП Провізор галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 226 Фармація, ЕГ встановила, що освітній процес забезпечує 26 викладачів, в тому числі 2 за внутрішнім сумісництвом. Із викладачів, які забезпечують освітній процес за ОПП Провізор. Працюють 3 докторів наук (11,54%), в тому числі 2 доктори фармацевтичних наук (7,69%), 15 кандидатів наук (57,69%), в тому числі 4 кандидати фармацевтичних або хімічних наук (15,38%). Всі 8 викладачів, які не мають наукового ступеня, на даний час навчаються в аспірантурі за відповідними спеціальностями (підтверджено словами в.о.ректора Єрмолаєвої Майї В'ячеславівної та асистентами Величко Н.В., Царьовою К.О.). 10 викладачів (38,46%) становлять чоловіки. На даний час ЗВО визнає кадрову проблему, але підготовка викладачів у аспірантурі дозволить в перспективі вирішити дану проблему. ЕГ відзначає, що за даними таблиці 2 «Зведена інформація про викладачів» викладачі Хоменко В.М. залучений до викладання 4 ОК, Царьова К.О. та Казаков Г.П. – до 5 ОК., а також вони залучаються до викладання ВК та практик. Кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОПП, в цілому відповідає її цілям та програмним результатам навчання. Академічна кваліфікація викладачів, які беруть участь у викладанні обов'язкових та вибіркового дисциплін відповідає вимогам п.30 Ліцензійних умов, що підтверджується їх базовою освітою, науковими ступенями та званнями, отриманими по відповідній кафедрі, а також науковими та методичними публікаціями. Більшість викладачів має 4 та більше пунктів відповідності п.30 Ліцензійних вимог. Лише 1 викладач (Костецький Іван Володимирович) має 2 пункти відповідності п.30 Ліцензійних умов (ЛУ). Публікації викладачів здебільшого відповідають змісту дисциплін, які вони викладають. Кваліфікаційні вимоги до претендентів на вакантні посади прописані в «Положенні про порядок заміщення вакантних посад науково-педагогічних та наукових працівників Донецького національного медичного університету та укладення з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-poryadok-zamishhennya-vakantnyh-posad-naukovo-pedagogichnyh-ta-naukovyh-pracivnykiv-doneczkogo-nacjonalnogo-medychnogo-universytetu-ta-ukladennya-z-nymy-trudovyh-dogovoriv-kontrakti/>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного відбору прописана у «Положенні про порядок заміщення вакантних посад науково-педагогічних та наукових працівників Донецького національного медичного університету та укладення з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-poryadok-zamishhennya-vakantnyh-posad-naukovo-pedagogichnyh-ta-naukovyh-pracivnykiv-doneczkogo-nacjonalnogo-medychnogo-universytetu-ta-ukladennya-z-nymy-trudovyh-dogovoriv-kontrakti/>). Конкурсний відбір на заміщення вакантної посади науково-педагогічного або наукового працівника оголошується наказом ректора Університету. Оголошення про проведення конкурсного відбору, терміни та умови його проведення обов'язково розміщуються на офіційному вебсайті Університету (<https://dnmu.edu.ua/nakaz-%e2%84%968-pro-ogoloshennya-konkursu-na-zamishhennya-vakantnyh-posad-naukovo-pedagogichnyh-pracivnykiv-vid-11-01-2021/>). Рівень професіоналізму викладачів ОП забезпечується підтвердженням

відповідності основним кваліфікаційним вимогам шляхом подачі документів та витягів з них на розгляд Вченої ради факультету або Вченої ради Університету (для посади професора, доцента). Зокрема в п.2.8.2. наведено перелік документів, які вимагаються від претендентів на посаду, заміщення яких передбачається в порядку конкурсного відбору. В даному положенні також відображено вимоги щодо професійної діяльності відповідно до нових ЛУ. На думку ЕГ доцільно аналогічно визначити конкретні вимоги і до претендентів на заміщення посад проректора, декана, оскільки в п. 5.4. та 6.1. Положення вказано, що ректор самостійно і на власний розсуд здійснює відбір кандидата на посаду декана факультету, проректора відповідно. Для організації та проведення конкурсного відбору створюються одна або декілька конкурсних комісій в кількісному складі 5 осіб (7 осіб на посади наукових працівників). Головою конкурсної комісії є ректор або проректор за напрямом, до складу конкурсної комісії входять керівники юридичної та кадрової служб. За результатами подання конкурсної комісії та співбесіди з претендентом Вчена рада Університету (факультету) на основі таємного голосування виносить рішення про обрання на посаду претендента, який має найкращі професійні здібності. Проте ректор самостійно визначає строк контракту. Дану позицію, на думку ЕГ, доцільно переглянути, а саме, строк контракту доцільно визначити конкурсній комісії за результатами співбесіди та визначення професійної придатності претендента. Відбір викладачів для викладання ОК, включених до ОПП Провізор, проводився із врахуванням вимог зазначеного «Положення визначених про порядок заміщення вакантних посад науково-педагогічних та наукових працівників...», а також із врахуванням досвіду викладання на попередніх місцях роботи і бажанням здобувати науковий ступінь доктора філософії. Проблемою добору викладачів на ОПП на даний час, в першу чергу, є можливість забезпечення їх соціально-побутовими умовами на базах розташування кафедр, а також питання тривалості перебування на цих базах.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЕГ провела зустріч з роботодавцями, в ході якої встановила, що їх залучення до організації та реалізації освітнього процесу відбувається у різних формах. ЕГ хоче відзначити активну участь роботодавців у проведенні ремонтів аудиторій, в реалізації наочних матеріалів для ОК (ремонт 1 аудиторії обходиться приблизно в 100 000 грн, за словами гаранта Хоменка В.М.). Під час огляду МТБ було представлено відремонтовані аудиторії, а також підготовку до ремонту хімічної лабораторії. Спонсором – ПАТ «Хімфармзавод «Червона Зірка». Іншою формою співпраці є забезпечення проходження практик (надано копії договорів з ПАТ «Хімфармзавод «Червона зірка», ПАТ «Фітофарм», Національним природним парком «Синевір», Національним природним парком «Святі гори», Донецьким комунальним підприємством «Фармація», ТОВ «Ваша аптека», ТОВ ЗТФ «Арніка», Аптекою №80 ФОП Штучною Н.І.). Також роботодавці проводять зустрічі із здобувачами, вносять пропозиції щодо структури ОПП та змісту окремих ОК, ВК. В.Писарчук (ТОВ «Ваша аптека») вказав про участь в зустрічах (2-4 рази на рік), надавав рецензію-відгук на ОПП, наголосивши на доцільності вивчення нормативно-правової бази. Деревянко Н. (ПАТ «Фітофарм», Бахмут) відзначила участь у спільних конференціях, які слугують ярмарком професій, оскільки в них на підприємстві наявні 10 вакансій, звернула увагу на знання випускниками документообігу, вміння формувати своє КРІ, володіння soft skills (також відзначала Ільченко А.): стресостійкість, здатність до навчання, тотальні інновації. Гончаров Д. відзначив, що в їхній аптечній мережі, яка є базою для проходження практик та інтернатури, працюють зараз 3 студенти ЗФН. Він проводить зустрічі із студентами, читав лекції для 5 курсу «Організація підприємства», «Інвентаризація в аптеках». Сушаріна І. (в.о.начальника Держлікслужби) відзначала нехватку кадрів на території Донецької області (функціонують 292 суб'єкти господарської діяльності, тому вони активно підтримують функціонування ОПП Провізор у ДНМУ, оскільки випускники інших ЗВО в теперішніх умовах неактивно прибувають на роботу в Донецьку область). Жогін С. (представник Борщагівського фармзаводу) відзначив, що проводить зустрічі із здобувачами ОПП Провізор. Всі роботодавці задоволені студентами, готові взяти їх на роботу, приймають участь в обговоренні та поліпшенні ОПП, надають рекомендації, але переважно пі час особистих зустрічей з гарантом або викладачами ОПП. Одним із напрямків поліпшення ОПП вони вважають збільшення годин на практичну підготовку студентів.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ, як було встановлено під час зустрічі із роботодавцями, зазначає, що професіоналі-практики, представники роботодавців найчастіше залучаються до проведення виробничої практики або в аптеках (Гончаров Д., В.Писарчук), або на виробництві (Деревянко Н.), виступаючи представниками від бази практики. Також ЕГ відзначає, що аудиторні заняття з «Організації економіки фармації», «Фармакоеконіміки» проводить Хоменко В.М., що має досвід роботи на посаді головного державного інспектора по контролю якості ліків в Донецькій області, з загальним стажем практичної роботи 23 роки, аудиторні заняття з «Технології ліків» та «Виробничу практику з АТЛ» проводить Штучна Н.А., що має досвід роботи на посаді провізора, заступника завідувача та завідувача аптекою з виробництвом ЛЗ, із загальним стажем роботи 24 роки, аудиторні заняття з «Фармакології», «Клінічної фармації з фармацевтичною опікою» проводить Сліпцова Н.А., що має досвід роботи на посаді провізора, завідувача аптекою з роздрібною торгівлею ЛЗ, із загальним стажем роботи 15 років. Як зазначалося в пункті 3, окремі представники роботодавців читають лекції для здобувачів вищої освіти (Гончаров Д.). Представники роботодавців підтвердили бажання активніше долучатися до удосконалення ОПП Провізор та згодні проводити лекційні заняття з актуальних проблем фармації. На думку ЕГ таке тісне співробітництво забезпечує високий професіоналізм випускників фармацевтичного факультету.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Під час вивчення звіту по самоаналізу, ознайомлення із сайтом, ЕГ встановлено наявність в ЗВО «Положення про підвищення кваліфікації та стажування працівників ДНМУ» (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-do-nakazu-334-pro-provedennya-v-diyu-polozhennya-pro-pidvyshhennya-kvalifikaciyi-ta-stazhuvannya-pracivnykiv-dnmu/>), в якому визначено, що основними видами підвищення кваліфікації в Університеті визначені такі: навчання за довгостроковою програмою ПК (6 кредитів); участь у практикумах, тренінгах. Вебінарах, майстер-класах (2-3 кредити), наукове стажування, стажування для осіб, яких вперше обрано на посаду, самоосвіта, участь у програмах академічної мобільності (відр. П. 4.13 даного положення), здобуття наукового ступеня, інформальна освіта тощо. ЗВО використовує для цього власні можливості, а також направляє в інші ЗВО в Україні (наприклад НФаУ, м.Харків, НМАПО імені П.Л.Шупика) або закордон. За словами гаранта та в.о.ректора, на даний час 1 аспірант захистився, 1 готується до вступу, інші без наукового ступеня – навчаються. За останній період 12 викладачів здобули другу вищу освіту «Педагогіка вищої школи», понад 50 викладачів пройшли закордонне стажування. ЕГ зазначає певний дисонанс або недостатню поінформованість викладачів щодо використання різних можливостей підвищення кваліфікації НПП, оскільки на зустрічах із академічним персоналом (зустріч 3), із адміністративним та адміністративним та допоміжним персоналом (зустріч 4) зазначалося про необхідність проходження курсів підвищення кваліфікації 1 раз на 5 років, хоча в той же час наданий план підвищення кваліфікації (Відповідь четвер, 10 червня 2021 р., 15:47:45 Додаток до пункту 21: в розділі Запити та відповіді ID АС 4049, номер АС 1104/АС-21) вказує на використання різних способів підвищення кваліфікації. ЗВО впродовж останніх 3-х років надає можливість підвищувати рівень знання англійської мови безкоштовно, розробив власні безкоштовні короткострокові програми професійного розвитку (1 кредит) для реалізації у 2020-2022 роках: «Управління якістю ВО в умовах медичного університету», «Технології навчання у вищій медичній школі», «Методика акредитаційної експертизи ОП у медичному університеті». Також як елемент підвищення своєї професійної кваліфікації використовується участь в конференціях, симпозіумах, які проводяться як на базі ЗВО, так і в Україні або за кордоном. Дані заходи дозволяють, в міру своїх можливостей, стимулювати викладачів підвищувати свою кваліфікацію та сприяють розвитку викладацької майстерності. Питання професійності викладачів враховується під час проведення конкурсу на заміщення вакантних посад, а також щорічно проводиться анкетування «Викладач очима студента» (Відповідь субота, 12 червня 2021 р., 18:33:46 Анкета "Викладач очима студента", Відповідь п'ятниця, 11 червня 2021 р., 12:16:05 Анкета студентського самоврядування щодо викладацької майстерності науково-педагогічного складу ЗВО, в розділі Запити та відповіді ID АС 4049, номер АС 1104/АС-21).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В ДНМУ проводиться щорічне оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників (<https://dnmu.edu.ua/shhorichne-ocinyuvannya-naukovo-pedagogichnyh-i-pedagogichnyh-pracivnykiv-zvo/>, <https://dnmu.edu.ua/nakaz-33-n-pro-pryjnyattya-zvitiv-pro-naukovo-praktychnu-diyalnist-kafedr-pidrozdliv-za-2020-rik-vid-23-10-2020/>). За результатами даного оцінювання відбувається визначення: 5 кращих кафедр і 5 гірших кафедр, рейтингу завідувачів кафедр, професорів, доцентів, асистентів тощо. В рейтинг входять результати усі види наукової та навчально-педагогічної роботи. За результатами рейтингу проводяться заходи морального заохочення (грамоти, відзнаки) та матеріального заохочення відповідно до «Положення про преміювання працівників Донецького національного медичного університету» (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-premyuvannya-pracivnykiv-doneczkogo-nacjonalnogo-medychnogo-universytetu/>). Витрати на преміювання викладачів ОПП Провізор за 2018-2020 рр. склали 426 540 грн. Проте в.о.ректора Єрмолаєва М.В. та її співробітники відзначають брак коштів для адекватного матеріального стимулювання НПП. Проте, що було підтверджено викладачами, які навчаються в аспірантурі – асистенти Величко Н.В., Царьова К.О., ЗВО забезпечує компенсацію витрат на навчання в аспірантурі шляхом преміювання. За достроковий захист дисертації також здійснюється преміювання (Яровий Ю.Ю.) ЗВО надає усю інформацію щодо можливостей проходження стажування та анонсів семінарів, вебінарів, що розповсюджують різноманітні організатори профільних установ, шляхом розсилок науковим відділом на корпоративні електронні скриньки відповідних запрошень, а також розміщенням інформації на офіційних сторінках ДНМУ на веб-сайті та у соціальних мережах.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Позитивною практикою ЕГ відзначає залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОПП Провізор, забезпечення можливості різнопланових способів підвищення своєї професійної та викладацької майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує посилити підготовку кадрів вищої кваліфікації, підвищити їх науковий рівень, зокрема, шляхом публікацій результатів наукових досліджень в рейтингових наукових журналах Scopus та Web of science, активніше

залучати до аудиторних занять професіоналів-практиків та представників роботодавців; визначити конкретні вимоги до претендентів на заміщення посад проректора, декана, оскільки в п. 5.4. та 6.1. Положення вказано, що ректор самостійно і на власний розсуд здійснює відбір кандидата на посаду декана факультету, проректора відповідно

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Розроблені заходи щодо покращення кадрового потенціалу, їх професійної та викладацької майстерності, а також відгуки студентів про викладачів, дозволяють ЕГ зробити висновок, що людські ресурси ОПП Провізор дозволяють забезпечити досягнення визначених даною програмою цілей та програмних результатів навчання. Тому ЕГ відзначає відповідність освітньої діяльності за ОПП Провізор відносно критерію 6 рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ ознайомилася із матеріально-технічними ресурсами ОПП Провізор в ДНМУ (зустріч 5) завдяки он-лайн трансляції. Зі слів гаранта ОПП, представника планово-фінансового відділу Хомчукова С.М. фінансові ресурси формуються за рахунок коштів загального фонду, спецфонду та спонсорської допомоги. За 3 роки університетом було витрачено на підтримку ОПП згідно довідки – на закупівлю оргтехніки 376629,61 грн. та на закупівлю обладнання – 909094,66 грн (Відповідь середа, 9 червня 2021 р., 17:25:37, Додаток до пункту 1-2 в розділі Запити та відповіді ID АС 4049, номер АС 1104/АС-21), а також використана допомога спонсорів у ремонтах навчальних приміщень та наданні списаних матеріалів та обладнання для проведення практичних занять (ваги, бюреткова установка, масляна баня, рефрактометр, лабораторний посуд, активні фармацевтичні інгредієнти, допоміжні речовини, готові лікарські форми, тощо). ЕГ зазначає, що після переміщення університету впродовж останніх 5 років проведена велика робота по матеріальному оснащенню лабораторій, не зважаючи на те, що ЗВО знаходиться на орендованих приміщеннях Донбаської державної машинобудівної академії (ДДМА), коледжу ДДМА (м. Краматорськ), Слов'янського хіміко-механічного технікуму (м.Слов'янськ), приміщень філії у м. Маріуполі. Для забезпечення освітнього процесу ОПП Провізор ЗВО використовує частково власне обладнання, частково обладнання відповідних навчальних закладів, на базі яких вони знаходяться. ЕГ відзначає достатню забезпеченість мультимедійним обладнанням, комп'ютерною технікою, бібліотечним фондом для реалізації та досягнення визначених ОПП цілей та програмних результатів навчання. За словами представника бібліотеки Грець Т.М., підручники та посібники частково надавалися іншими медичними ЗВО, використовується також кафедральний бібліотечний фонд. Існує також електронний бібліотечний фонд, доступний для входу з корпоративних адрес (<https://dnmu.edu.ua/biblioteka-kafedru-farmacziyi-ta-farmakologiyi/>), що було відзначено студентами під час їх зустрічі з ЕГ. Для проведення занять, особливо в дистанційній формі, використовуються можливості освітньої платформи Google Classroom, доступ до якої було надано членам ЕГ. За результатами ознайомлення із наповненням матеріалів кафедр, які забезпечують освітній процес ОПП Провізор, ЕГ відзначає достатній рівень навчально-методичного забезпечення ОПП. Під час зустрічей із студентами, вони також відзначали задоволеність матеріально-технічним та навчально-методичним забезпеченням, але також відзначали, що дуже хотіли б, щоб вони були на своїй, а не на орендованій території. Під час навчання студенти можуть використовувати навчальну аптеку з асистентською кімнатою, де вони імітують професійну діяльність, а саме: консультують відвідувачів, виконують касові операції, знаходять лікарські засоби з-поміж різних терапевтичних груп та відпускають їх, надають необхідні роз'яснення щодо зберігання та застосування, таксують рецепти, готують різноманітні екстемпоральні лікарські форми.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Використання ЗВО орендованих приміщень (гарантійні листи (№046-05\727 від 15.06. 2016 р.,№046-05\256 від 27.02. 2017 Донбаської державної машинобудівної академії) обумовлює певну залежність, але за період реалізації ОПП відсутні скарги як зі сторони викладачів, так і зі сторони студентів на неможливість спільного використання приміщень, буфетів, їдалень, актового залу, спортивних залів і майданчиків, бібліотеки, а також можливості поселення у гуртожиток Академії на час навчання здобувачів ДНМУ. Аналогічно, згідно договорів про оренду зі Слов'янським хіміко-механічним технікумом, наявна інфраструктура дозволяє забезпечити умови, необхідні для

навчання, викладацької та наукової діяльності. Студенти (зустріч 2), представники студентського самоврядування (зустріч 6) викладачі (зустріч 3) відзначали можливість безкоштовного доступу до баз даних Scopus та Web of Science, можливості перевірки робіт на плагіат за допомогою сервісу Unicheck, можливості використання безкоштовно Wi-Fi. Для визначення рівня задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти проводяться відповідні опитування (анкетування), які показують достатній рівень задоволення умовами навчання та достатністю наявної інфраструктури та інформаційних ресурсів для забезпечення освітнього процесу (Відповідь середа, 9 червня 2021 р., 17:37:14 Додаток до пункту 4: в розділі Запити та відповіді ID АС 4049, номер АС 1104/АС-21). ЕГ відзначає посилену роботу адміністрації ДНМУ щодо розширення орендованих приміщень, можливостей їх компактного поєднання, покращення матеріально-технічної бази. На момент он-лайн трансляції проводилася підготовка хімічної лабораторії до проведення ремонту.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЕГ зазначає, що освітнє середовище ОПП Провізор є безпечним для життя та здоров'я здобувачів освіти і здатне задовольнити їхні потреби та інтереси. ЕГ відзначає відповідність навчальних приміщень, в яких проводяться заняття, вимогам техніки безпеки, пожежній безпеці тощо. Для реалізації цього у ДНМУ функціонує відділ охорони праці та пожежної безпеки, що розробляє інструкції з безпеки життєдіяльності (<https://dnmu.edu.ua/category/instrukcziyi-z-ohorony-praczi/page/4/>). На кафедрах ведуться журнали по техніці безпеки (Відповідь четвер, 10 червня 2021 р., 12:51:31 Додаток до пункту 8: в розділі Запити та відповіді ID АС 4049, номер АС 1104/АС-21). Навчальні приміщення та коридори оснащені наочними матеріалами з охорони праці та першої медичної допомоги. В умовах пандемії лекційні заняття проводяться у дистанційному режимі, а за можливості лабораторні заняття проводяться в групах з невеликою кількістю студентів. ЕГ було представлено можливість ознайомитися із процедурою проведення іспиту та практичного заняття, під час проведення яких були витримані санітарно-епідеміологічні вимоги. В представленому відео показані наявні засоби пожежогасіння (вогнегасники), знаки пожежної евакуації та наявність запасного пожежного виходу, протипожежна сигналізація. З психологічними проблемами студенти та викладачі можуть звернутися до студентського наукового гуртка з Психології, кафедри психіатрії, психотерапії, наркології та медичної психології, а також волонтерських організацій, що забезпечують психологічну підтримку. В ДНМУ організовано проєкт «Будьмо здорові з ДНМУ!», що направлений на проведення комплексу тренінгів психопрофілактичної спрямованості серед студентської та учнівської молоді Донецької області (<http://kafedrapсихiatrii.dsmu.edu.ua/>), який допомагає здобувачам підтримувати психічне здоров'я та запобігати виникненню проблем. За даний період скарг, які б вимагали суттєвого вирішення в цьому плані, не було. ЕГ рекомендує розглянути можливість створення відділу психологічної підтримки, до моменту створення відділу на сайті університету в розділі Студенту створити відповідний розділ з перепосиланнями «Психологічна підтримка». Під час спілкування із здобувачами ними було зазначено, що вони задоволені умовами навчання, о під час реалізації ОПП враховуються їхні потреби та інтереси. Для їх визначення проводиться анкетування "Якість освіти на кафедрі фармації та фармакології" https://docs.google.com/forms/d/1fE6yrykpNBViEhYlblwKgCz-yzE3-r8TCGGVJtX7byg/viewform?gxids=7628&edit_requested=true. Анкетування проводить Сектор інформації, соціологічних досліджень та зовнішніх зв'язків Студентської ради Донецького національного медичного університету <https://dnmu.edu.ua/informacziynuj-sektor-doneczkogo-nacziionalnogo-medychnogo-universytetu/>. ЕГ надано приклади анкет та зведений звіт (Відповідь середа, 9 червня 2021 р., 17:37:14 Додаток до пункту 4: в розділі Запити та відповіді ID АС 4049, номер АС 1104/АС-21).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ під час аналізу самозвіту, онлайн-зустрічей з представниками різних структурних підрозділів (17.02.2020-18.02.2020 р.), гарантом ОПП та здобувачами вищої освіти дійшла висновку, що здобувачам вищої освіти за освітньою програмою, яка акредитується, надається належна освітня, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка. До відома здобувачів освіти необхідна інформація доводиться через дошки оголошень, за допомогою старост груп, працівників деканату, органи студентського самоврядування, в деяких випадках – через сайт університету. В період карантинних обмежень інформація до здобувачів доводиться за допомогою соціальних мереж та через сайт університету. Освітня підтримка студентів здійснюється шляхом оприлюднення в відкритому доступі на сайті Університету ОПП, навчального плану, розкладів занять, надання консультативної допомоги, графіків відпрацювань та консультацій, деяких нормативних документів (<https://dnmu.edu.ua/studentu/>) або на платформі Google Classroom. За результатами анкетування, як зазначив проректор з науково-педагогічної та виховної роботи Герасименко О.І., на І курсі відбувається визначення бажання та можливостей їх участі в спортивній, науковій, культурно-масовій діяльності. ЗВО відмовився від інституту кураторства, а вся наставницька робота покладена на деканат та органи студентського самоврядування. Діючий сайт ДНМУ (<https://dnmu.edu.ua/>), його сторінки у соціальних мережах (<https://dnmu.edu.ua/zvorotnijzvyazok/>), Facebook – ДНМУ, Youtube – ДНМУ, Instagram – ДНМУ, Telegram – ДНМУ також є досить успішним каналом комунікації. У розділі «Студентське життя» (<https://dnmu.edu.ua/studentu/>) розміщено положення, що регулює процес навчання, подано розклади занять, інформацію про СНТ, волонтерську діяльність тощо. Інформаційний сектор ДНМУ забезпечує збір, обробку та поширення інформації (<https://dnmu.edu.ua/informacziynuj-sektordoneczkogo-nacziionalnogo-medychnogouniversytetu/>). Підтримка наукової діяльності студентів здійснюється завдяки безкоштовному доступу до ресурсів WoS та Scopus.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Враховуючи перебування на орендованих площах, ДНМУ не в змозі повноцінно впливати на виконання вимог щодо забезпечення комфортних умов навчання для осіб з особливими потребами. Проте в окремих приміщеннях, які були представлені на огляд ЕГ, були пандуси, а сам ЗВО, за словами гаранта, має експертні висновки щодо можливостей доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до будівель та приміщень, в яких здійснює свою діяльність ДНМУ (Умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами, <https://dnmu.edu.ua/umovy-dostupnosti-zakladu-osvity-dlya-navchannya-osib-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy/>).

Особи, що навчаються в ДНМУ, відповідно до Положення про права та обов'язки осіб, які навчаються у ДНМУ (<https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-prava-ta-obovyazky-osib-yakinavchayutsya-u-dnmu-2/>), мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб з особливими освітніми потребами, яким за станом здоров'я не протипоказане навчання в ДНМУ). В Положенні визначено норму про спеціальний навчально-реабілітаційний супровід здобувачів та вільний доступ до інфраструктури ЗВО відповідно до медико-соціальних показників за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЕГ проводила зустрічі із уповноваженою особою з антикорупційної діяльності – Маркіним Р.С., відповідальною особою відділу контролю якості освіти – Долинським В.В., особою, що відповідальна за академічну доброчесність - Чернишовою О.Є., проректором з науково-педагогічної та виховної роботи – Герасименком О.І., представниками студентського самоврядування, здобувачами вищої освіти, академічним персоналом і відзначає, що в ЗВО існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується. Антикорупційна програма ДНМУ викладена у ряді документів (Політика запобігання і протидії корупції в Донецькому національному медичному університеті міністерства охорони здоров'я України, <https://dnmu.edu.ua/polityka-zapobigannya-i-protydiyi-korupcziyi-v-doneczkomu-nacjonalnomu-medychnomu-universyteti-ministerstva-ohorony-zdorovya-ukrayiny/>, Положення Про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції Донецького національного медичного університету, <https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-upovnovazhenyj-pidrozdil-upovnovazhenu-osobu-z-pytan-zapobigannya-ta-vyavlennya-korupcziyi-doneczkogo-nacjonalnogo-medychnogo-universytetu/>) і відкрито розташована на сайті (<https://dnmu.edu.ua/category/antikorupczijna-programa/>). Згідно політики запобігання та протидії корупції, співробітники Університету повинні утримуватись від вчинення та участі у вчиненні корупційних правопорушень та негайно інформувати керівників щодо випадків, пов'язаних з корупційними правопорушеннями. Представники кафедр Університету забезпечують протидію булінгу шляхом проведення виховних семінарів для здобувачів та разом з цим інструктування науково-педагогічного персоналу щодо алгоритму дій, у випадках виявлення булінгу. Питання прийому, звільнення працівників, продовження трудових відносин, які можуть мати характер конфліктних ситуацій, врегульовані Колективним договором між трудовим колективом та адміністрацією ДНМУ (<https://dnmu.edu.ua/profkom-universytetu/>) ЕГ рекомендує ЗВО розглянути можливість створення в розділі Публічна інформація окремої вкладки «Політика запобігання та протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу (цькуванню) в університеті» з набором відповідних нормативно-правових актів

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Позитивною практикою є те, що університет та роботодавці прикладають багато зусиль для поліпшення матеріально-технічної бази, яка за 5 років створена в орендованих приміщеннях. Освітнє середовище в ДНМУ є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти та задовольняє їхні потреби та інтереси. Студенти мають різні види підтримки, зокрема для надання психологічної допомоги використовуються можливості волонтерських організацій, що забезпечують психологічну підтримку; створений проєкт «Будьмо здорові з ДНМУ!», що направлений на проведення комплексу тренінгів психопрофілактичної спрямованості серед студентської та учнівської молоді Донецької області (<http://kafedratsichiatrii.dsmu.edu.ua/>), який допомагає здобувачам підтримувати психічне здоров'я та запобігає виникненню проблем. Особи з особливими освітніми потребами можуть розраховувати на спеціальний навчально-реабілітаційний супровід та вільний доступ до інфраструктури ЗВО відповідно до медико-соціальних показників за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я, активна участь органів студентського самоврядування у наставництві студентів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Для надання більш оперативної психологічної підготовки ЕГ рекомендує розглянути можливість створення відділу психологічної підтримки, до моменту створення відділу на сайті університету в розділі Студенту створити відповідний розділ з перепосиланнями «Психологічна підтримка». Для практичного використання та оперативного ознайомлення ЕГ рекомендує ЗВО розглянути можливість створення в розділі Публічна інформація окремої вкладки «Політика запобігання та протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу (цькуванню) в університеті» з набором відповідних нормативно-правових актів. Також ЕГ рекомендує продовжувати покращення матеріально-технічної бази ОПП Провізор, особливо у плані закупівель сучасного обладнання.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Встановлені факти розвитку ОПП дають можливість ЕГ зробити висновок про те, що матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОПП Провізор дозволяють досягнути визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання, що забезпечує відповідність встановленим вимогам рівню В. Адміністрація ДНМУ та фармацевтичного факультету сприяють подальшому розвитку інфраструктури університету, сприяють підвищенню якості освіти на ОПП Провізор. Наявні недоліки не впливають на загальну оцінку за критерієм.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми регламентує Положення про порядок розроблення, моніторинг, та періодичний перегляд освітніх програм у ДНМУ, яке є публічно доступним та знаходиться за посиланням <https://dnmu.edu.ua/polozhennya-pro-poryadok-rozroblennya-zatverdzhennya-monitoringu-ta-periodychnogo-pereglyadu-osvitnih-program-u-doneczkomu-nacjonalnomu-medychnomu-universyteti/>. Згідно Положення ОПП оновлюється по мірі необхідності. Також в ході зустрічей з представниками ДНМУ встановлено, що моніторинг ОПП проводиться кожні два роки, проводиться самооцінювання ОПП та освітньої діяльності за освітньою програмою групою забезпечення та гарантом ОПП. Рішення про необхідність оновлення, модернізації ОПП приймається адміністрацією Університету в разі незадовільних показників якості ОПП або незадовільних результатів набору на навчання за цією програмою, з ініціативи гаранта ОПП, групи забезпечення з метою зміни фокусу програми, удосконалення змісту, враховуючи зміни у професійному або науковому полі, на ринках праці й освітніх послуг, з ініціативи стейкхолдерів (зовнішніх), здобувачів вищої освіти. Випускники попередніх років також відзначили якісну підготовку у ДНМУ на фармацевтичному факультеті, можливість працевлаштування за фахом та кар'єрного росту.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти залучені до безперервного діалогу щодо пропозицій з вдосконалення ОПП, що ведеться шляхом заповнення дистанційного анкетування (<https://dnmu.edu.ua/yakist-osvity-na-kafedri-farmacziyi-tafarmakologiyi/>), про наявність якого повідомляє гарант ОПП під час проведення виховної роботи. Також здобувачі проходять письмове анкетування після закінчення навчального року, кожні два роки проводиться самооцінювання ОПП та освітньої діяльності за освітньою програмою групою забезпечення та гарантом ОПП. Анкети розробляє гарант ОПП разом із групою забезпечення, враховуючи об'єкти моніторингу якості ОПП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

При проведенні зустрічі з роботодавцями ЕГ було встановлено, що роботодавці зацікавлені у здобувачах, що навчаються за ОПП. Більшість роботодавців позитивно відгукувалися про теоретичні і практичні навички роботодавців. Гарант ОПП, як представник Університету, взаємодіє з Донецькою обласною фармацевтичною

асоціацією, представниками територіальних органів Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, фармацевтичних виробництв, дистриб'юторів, аптек, в тому числі виробничих та ін. Це обумовлено профілем програми та придатністю до подальшого працевлаштування випускників ОПП. Роботодавці взаємодіють зі здобувачами вищої освіти під час проходження практики, де можуть оцінити результати навчання здобувачів та після проходження практики, написати відповідні відгуки щодо набутого рівня умінь, висловлювали, за словами роботодавців, окремі пропозиції щодо структури та змісту ОПП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Зустріч з випускниками показала, що процедура збирання інформації щодо кар'єрного росту випускників проводиться шляхом їх усного спілкування. У такий спосіб вони діляться власним досвідом працевлаштування та надають інформацію щодо практичного застосування знань та умінь, здобутих під час навчання. Результати відгуків та спілкування з випускниками частково враховуються в якості пропозицій при розробці та перегляді ОПП. Зустріч показала, що випускники та роботодавці хочуть більше залучатись в освітній процес та готові проводити практичні заняття та лекції для здобувачів ЗВО. Зокрема, випускники наголосили про доцільність збільшення кількості годин на вивчення дисциплін ОЕФ, ММФ, фармакологія, звернути увагу на вивчення психології, етики і деонтології, збільшити кількість аудиторних годин у дисциплінах за вибором для заочної форми навчання і для покращення знань та конкретних практичних навичок.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час проведення акредитації, за результатами процедур внутрішнього контролю якості освіти передбачається подальше удосконалення планування освітньої діяльності, підвищення якості контингенту здобувачів вищої освіти, посилення кадрового потенціалу, покращення матеріально-технічного забезпечення, покращення системи запобігання та виявлення академічного плагіату. ЕГ зазначає, що в ЗВО здійснюється моніторинг та удосконалення ОП з метою коректного досягнення заявлених цілей та урахування потреб стейкхолдерів. За результатами першого року реалізації ОП відбувся перегляд її структури та доповнено зміст, удосконалено методичне забезпечення. ЕГ встановила позитивні факти оперативного реагування на відхилення від запланованих параметрів якості, що є свідченням спроможності системи забезпечити вчасне реагування на виявлення недоліків в ОПП та в освітньому процесі.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Оскільки акредитація є первинною та результати зовнішнього забезпечення якості відсутні, зауважень та пропозицій щодо ОПП немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час он-лайн зустрічей експерти переконались, що питання якості освітньої діяльності має визначне значення, що сприяє розвитку освітньої діяльності за цією програмою. Варто відзначити, що частина випускників ОПП працює безпосередньо на кафедрах, що забезпечує реалізацію ОПП в ДНМУ, вони впроваджують новітні технології для подальшого розвитку освітньої програми. Наявна чітка структура для внутрішнього забезпечення якості освіти. Також, ДНМУ сприяє постійному розвитку ОПП та освітньої діяльності за цією освітньою програмою шляхом систематичного підвищення кваліфікації викладачів, у тому числі через процедуру стажування.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В ДНМУ послідовно дотримуються визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. До перегляду ОПП залучаються студенти та представники студентського самоврядування, роботодавці, випускники попередніх років. В університеті розвивають культури якості освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендуємо розширити практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми та враховувати думку роботодавців з приводу ОПП. Також на думку експертів активніше залучати до життя ЗВО активістів студентського самоврядування, які готові допомагати теперішній адміністрації ЗВО та факультету.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Встановлена відповідність даному критерію на рівні В. Вище зазначені недоліки потребують доопрацювання, але не є суттєвими на даному етапі розвитку ЗВО.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ДНМУ права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулює як зовнішня нормативно-правова документація, а саме: Конституція України; закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність»; розпорядчі нормативно-правові документи Президента України, КМУ, МОН України, МОЗ України, так і узгоджена внутрішня документація ДНМУ: Колективний договір між трудовим колективом та адміністрацією ДНМУ, Положення про конференцію трудового колективу, Положення про організацію освітнього процесу у ДНМУ, Положення про права та обов'язки осіб, що навчаються у ДНМУ та іншими положеннями, які є доступними на сайті ДНМУ. У Статуті (<https://dnmu.edu.ua/statut-universytetu-2019/>) зазначено, що Університет зобов'язаний оприлюднювати на офіційному сайті, на інформаційних стендах та у будь-який інший спосіб інформацію про реалізацію своїх прав і виконання зобов'язань.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

У результаті проведених зустрічей визначено, що керівництвом ДНМУ дотримуються вимоги щодо процедури створення та оновлення змісту освітніх програм, що регулюється Положенням про формування, затвердження та оновлення освітніх програм, у результаті чого наявна можливість удосконалення її змісту шляхом отримання зауважень, пропозицій та рекомендацій від усіх заінтересованих сторін. Проекти освітніх програм університету оприлюднені на офіційному сайті на сторінці «Громадські обговорення» <https://dnmu.edu.ua/proyekt-osvitno-profesijnoyi-programy-provizor-za-speczialnistyu-226-farmacziya-nova-redakczija/>. На своєму офіційному веб-сайті наявний відповідний проект ОПП з метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (стейкхолдерів) <https://dnmu.edu.ua/proyekt-osvitno-profesijnoyi-programy-provizor-za-speczialnistyu-226-farmacziya-nova-redakczija/>. Шляхом опитування представників здобувачів вищої освіти та студентського самоврядування було підтверджено врахування їх інтересів при затвердженні освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті оприлюднена сама програма (<https://dnmu.edu.ua/osvitno-profesijna-programa-provizor-osvitnij-stupin-riven-magistr-farmacziyi-2020/>), а також описи усіх освітніх компонентів, включених до неї. Посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту ОПП коректне <https://dnmu.edu.ua/proyekt-osvitno-profesijnoyi-programy-provizor-za-speczialnistyu-226-farmacziya-nova-redakczija/>.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Експертна група вважає, що в ДНМУ визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує розміщувати оголошення про засідання комісії з перегляду ОПП на офіційному веб-сайті ЗВО, своїх соціальних мережах для залучення більшої кількості стейкхолдерів на засідання і врахування їхніх побажань. Внести на сайті зміни, зазначені при розгляді критерію 7.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Коректність фактів та їх контексту дає можливість зробити висновок про загальну відповідність усіх підкритеріїв Критерію 9 встановленим вимогам рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

В ході підготовки до дистанційної експертизи, при спілкуванні з фокус-групами протягом онлайн-частини акредитації експертна група мала доступ до ресурсів університету, отримала вичерпні відповіді на запитання, що свідчить про доброзичливу атмосферу та високу культуру спілкування. Роботодавці, випускники, учасники відкритої зустрічі надали ряд пропозицій для покращення ОПП та висловили задоволення діяльністю закладу за ОПП Провізор. Всі учасники освітнього процесу за даною ОПП у Донецькому національному медичному університеті позитивно налаштовані на діалог та співпрацю щодо удосконалення освітнього процесу.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Загричук Григорій Ярославович

Члени експертної групи

Баранова Інна Іванівна

Іванішена Оксана Олександрівна